

Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi

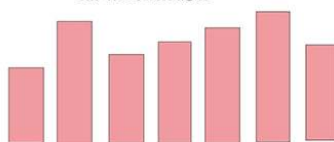
Qiymətlər və indekslər

İSTEHLAK QIYMƏTLƏRİ
İNDEKSİ

İSTEHSALÇI QIYMƏTLƏRİ
İNDEKSİ

www.stat.gov.az

Azərbaycanda **Qiymət statistikas**ı hər biri qəbul edilmiş standart təsnifata uyğun olaraq işlənən 11 əsas indekslə təmsil olunur. Qiymət statistikas

ı göstəriciləri bazar iqtisadiyyatının vəziyyətini, qiymət dəyişməsinin əhalinin həyat səviyyəsinə və işgüzar fəallığına təsirini qiymətləndirməyə imkan verir.

Qiymət statistikasının göstəriciləri aşağıdakılardan ibarətdir:

- qiymətlərin səviyyəsi, onların dinamikasını əks etdirən indekslər;
- iqtisadiyyatın bütün sahələri üzrə qiymət indeksləri;
- mühüm məhsul növləri üzrə qiymət indeksləri.

Qiymət dəyişikliklərinin öyrənilməsində qiymət indeksləri mühüm rol

oynayır. Qiymət indekslərinin hesablanması aşağıdakı əməliyyat ardıcılığından ibarətdir:

- təmsilçi-malların və baza müəssisələrin seçimi,
- qiymət məlumatlarının toplanması,
- orta göstəricilərin müəyyənləşdirilməsi,
- çəki sxeminin tərtibi,
- indekslərin hesablama və ümumiləşdirmə düsturlarının seçilməsi,
- dinamik sıraların qurulması.

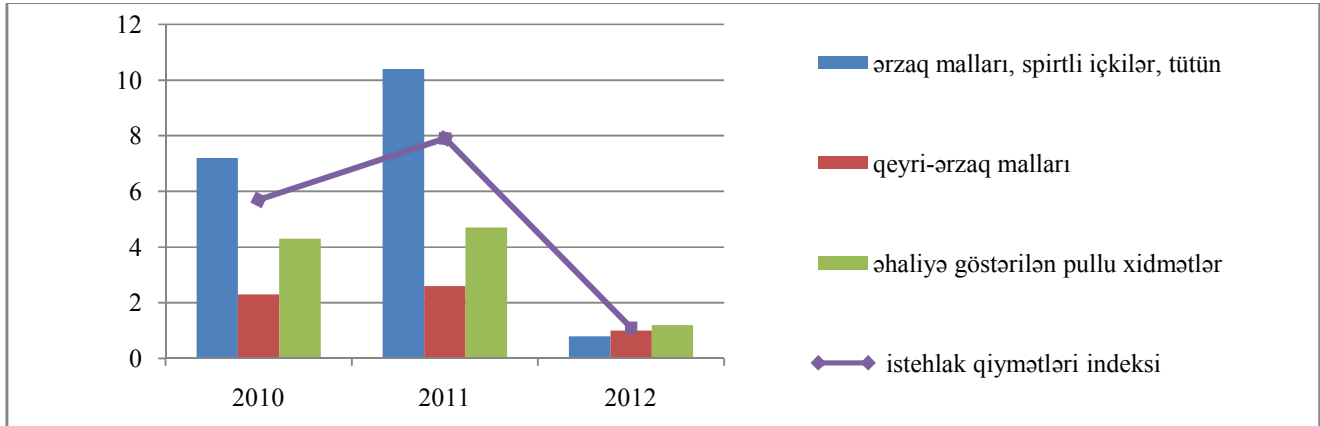
İqtisadiyyatın sahələri üzrə qiymət və tariflərin indeksi

əvvəlki ilə nisbətən, faizlə nisbi artım +, nisbi azalma –

	2010	2011	2012
İstehlak qiymətləri indeksi	5,7	7,9	1,1
ərzaq malları, spirtli içkilər və tütün məmulatları	7,2	10,4	0,8
qeyri-ərzaq malları	2,3	2,6	1,0
əhaliyə göstərilən pullu xidmətlər	4,3	4,7	1,2
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	30,5	33,5	4,5
Bütün nəqliyyat növləri üzrə yükdaşıma tarifləri indeksi	-2,5	5,0	0,9
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	4,2	10,3	-0,5
Obyektlərin tikintisi üzrə tikinti işlərinin qiymət indeksi	0,8	1,5	1,5

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) – əhali tərəfindən şəxsi istehlak məqsədilə əldə edilən mal və xidmətlərin təsbit edilmiş orta qiymətlərinin zamana görə dəyişməsinə xarakterizə edir. Bu göstərici inflyasiyanın səviyyəsini müəyyən edir.

əvvəlki ilə nisbətən, faizlə, nisbi artım +, nisbi azalma –

İstehlak malları və xidmətlərin qiymətlərindəki dəyişikliklər

əvvəlki ilə nisbətən, faizlə, nisbi artım +, nisbi azalma –

	2010	2011	2012
Cəmi mal və xidmətlər	5,7	7,9	1,1
Ərzaq məhsulları və alkoqolsuz içkilər	7,3	10,6	1,4
Alkoqollu içkilər və tütün məmulatları	0,4	5,7	6,0
Geyim və ayaqqabılar	1,7	3,6	1,4
Tikinti materialları	2,3	4,8	1,8
Dərmanlar və dərman preparatları	3,2	1,6	0,6
Minik avtomobilləri, ehtiyat hissələri və yanacaq	0,0	0,1	0,2
Telefon aparatları və mobil telefonlar	-2,2	-0,6	-0,8
Məişət xidməti, su, elektrik enerjisi, qaz və digər istilik növləri	15,3	5,2	2,1
Tibbi xidmətlər	6,5	0,2	0,9
Nəqliyyat	0,6	5,6	2,0
Rabitə	-2,8	7,7	-6
İstirahət və mədəni tədbirlərin təşkili	0,7	0,4	1,2
Təhsil	2,5	1,8	2,6
Mehmanxanalar, kafelər və restoranlar	4,0	2,7	1,3

Son üç ildə ən yüksək inflyasiya göstəricisi 2011-ci ildə qeydə alınmışdır – 7,9%.

2011-ci ildə yeyinti məhsullarından ən çox bahalaşma qarabaşaq yarmasında qeydə alınmışdır – 44,5%.

İstehlak malları və xidmətlərin əsas qrupları üzrə qiymət dəyişiklikləri

əvvəlki ilə nisbətən, faizlə, nisbi artım +, nisbi azalma –

	2010	2011	2012
Cəmi mallar və xidmətlər	5,7	7,9	1,1
Çörək məmulatları və yarmalar	7,8	10,6	-0,9
Ət və ət məhsulları	0,4	10,8	6,2
Balıq və balıq məhsulları	-0,8	5,5	5,8
Süd məhsulları, pendir və yumurta	7,0	9,8	-2,5
Yağ və piylər	7,1	10,1	1,8
Meyvələr	18,3	18,0	-8,9
Tərəvəzlər	16,1	11,6	-1,3
Geyim	1,9	4,6	1,5
Ayaqqabı	2,4	0,6	0,8
İnşaat materialları	2,3	4,8	1,8
Dərmanlar	2,6	0,3	0,6
Minik avtomobili	0,4	1,4	-1,0
Yanacaq və sürtkü materialları	0,0	0,0	0,0
Dəftərxana ləvazimatı və şəkil çəkmək üçün ləvazimat	2,4	1,0	1,2
İcarəçi tərəfindən faktiki ödənilmiş icarə haqqı	3,2	2,3	3,9
Soyuq su təchizatı	0,0	55,2	3,2
Zibilin daşınması	1,0	9,6	95,7
Kanalizasiya xidməti	0,0	12,2	1,0
Elektrik enerjisi	0,0	0,0	0,0
Təbii qaz	33,3	0,0	0,0
Tibbi xidmət	6,5	0,2	0,9
Dəmiryol sərnişindəşımına nəqliyyatı	1,0	19,6	4,6
Avtoyol sərnişindəşımına nəqliyyatı	-0,9	0,3	0,4
Hava sərnişindəşımına nəqliyyatı	1,7	6,4	8,1
Dəniz və çay sərnişindəşımına nəqliyyatı	2,9	0,5	-0,3
Poçt xidmətləri	0,3	97,8	4,7
Telefon, teleqraf və faksimil əlaqə xidmətləri	-3,2	-1,8	-7,7
Orta təhsil	1,0	0,8	1,6
Ali təhsil	2,2	4,6	7,4
Restoranlar və kafelər	4,8	2,6	1,3
Mehmanxana xidməti	1,4	4,6	0,1
Bərbərxana və kosmetik xidmətlər	4,3	3,0	2,6
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası	1,1	0,0	0,0

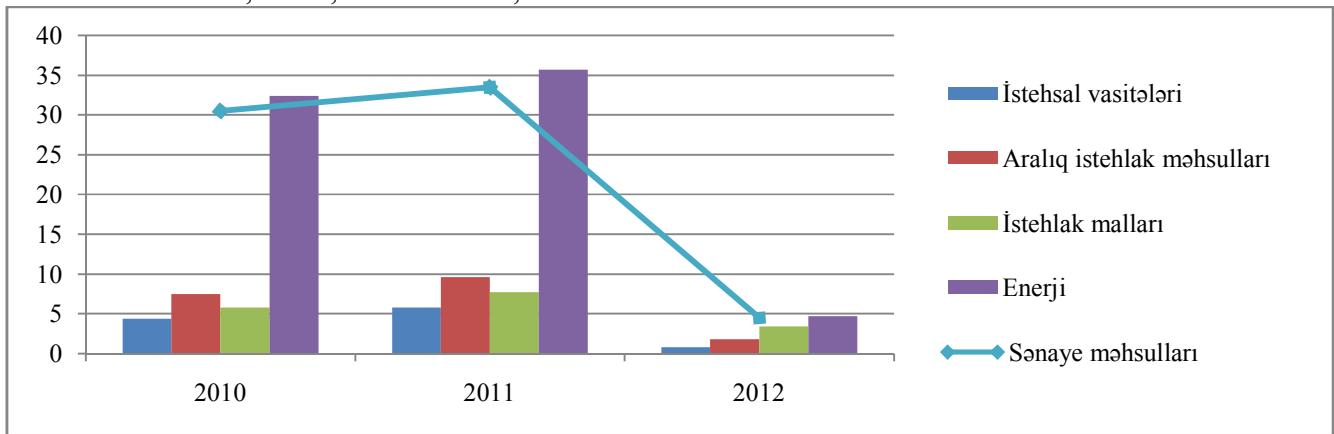
Sənaye məhsulu istehsalçılarının qiymət indeksi – sənaye müəssisələri tərəfindən istehsal edilən məhsulların istehsalçı qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edən nisbi göstəricidir.

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi

əvvəlki ilə nisbətən, faizlə

	2010	2011	2012
Sənaye məhsulları	30,5	33,5	4,5
İstehsal vasitələri	4,4	5,8	0,8
Aralıq istehlak məhsulları	7,5	9,6	1,8
İstehlak malları	5,8	7,7	3,4
Enerji	32,4	35,7	4,7

əvvəlki ilə nisbətən, faizlə, nisbi artım +, nisbi azalma –

İstehsalçı müəssisələrin enerji ehtiyatlarının qiymət dəyişiklikləri

əvvəlki ilə nisbətən, faizlə, nisbi artım +, nisbi azalma -

	2010	2011	2012
Enerji ehtiyatları – cəmi	32,4	35,7	4,7
istili enerjisi	-0,1	0,2	0,0
elektrik enerjisi	-0,1	-0,1	0,0
xam neft	39,4	41,1	4,8
təbii qaz	0,8	3,5	-0,1
avtomobil benzini , Aİ-92	0,3	5,6	1,8
reaktiv yanacaq	1,8	9,7	0,9
dizel yanacağı	-1,0	11,3	-0,7
soba mazutu	-0,5	3,9	39,7
mühərrik yağı	6,0	11,9	10,8
bitum	0,0	-0,1	-0,1

2012-ci ildə istehsalçı qiymətləri neft və qaz hasilatı üzrə 4,9%, neft məhsulları üzrə isə 0,2% bahalaşmışdır.

Bütün nəqliyyat növləri üzrə yükdaşıma tarifləri indeksi müxtəlif nəqliyyat növləri ilə göstərilən yükdaşıma xidmətləri tariflərindəki dəyişiklikləri əks etdirir.

əvvəlki ilə nisbətən, faizlə, nisbi artım +, nisbi azalma –

	2010	2011	2012
Bütün nəqliyyat növləri üzrə yükdaşıma tarifləri indeksi	-2,5	5,0	0,9
dəmiryolu	22,6	31,3	21,3
dəniz	4,5	-1,4	-0,5
hava	0,1	3,2	0,0
boru kəməri	-1,9	1,1	-0,3
avtomobil	-49,1	-6,7	-0,2

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçıları tərəfindən müxtəlif satış kanalları ilə satılan məhsulların qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edir.

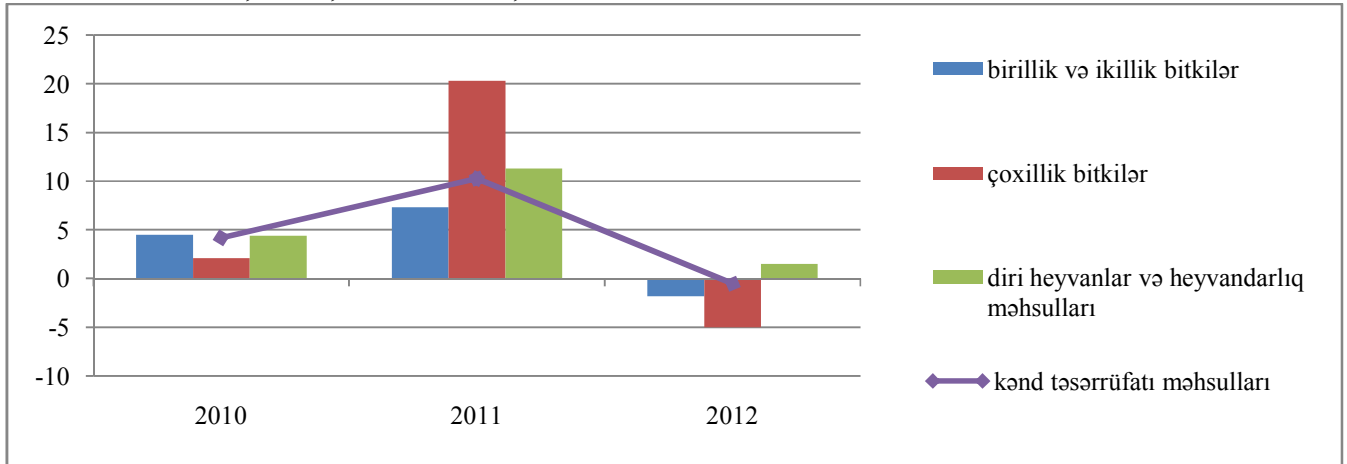
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi

əvvəlki ilə nisbətən, faizlə, nisbi artım +, nisbi azalma -

	2010	2011	2012
Kənd təsərrüfatı məhsulları	4,2	10,3	-0,5
Birillik və ikiillik bitkilər	4,5	7,3	-1,8
Dənli (düyü istisna olmaqla) bitkilər, paxlalı bitkilər və yağlı toxumlar	3,2	17,8	2,6
Tərəvəz, bostan məhsulları, kökümeyvəli və köküyumrulular	3,5	-0,3	-7,1
Tərkibində yüksək miqdarda nişasta olan süfrə kökümeyvəli və köküyumrulular	9,7	9,5	-14,2
Lifli bitkilər	12,1	6,8	2,0
Yem bitkiləri	4,7	14,9	23,4
Çoxillik bitkilər	2,1	20,3	-5,0
Üzüm	-2,4	-11,1	-11,9
Tropik və subtropik meyvələr	-0,8	1,9	1,2
Sitrus meyvələri	9,6	3,1	25,4
Tumlu və çəyirdəkli meyvələr	1,5	49,2	-8,7
Sair meyvə ağacları, kol meyvələri və qoz-fındıq	10,6	16,3	4,3
İçki istehsalı üçün kənd təsərrüfatı bitkiləri	7,6	21,2	12,7
Bitki xammalı: soğanaqlar, köküyumrulular və köklər, şitil və qələmlər; göbələk telləri	-18,3	1,4	-1,7
Diri heyvanlar və heyvandarlıq məhsulları	4,4	11,3	1,5
İri-buynuzlu mal-qara və onların məhsulları (törəməsi)	3,2	8,9	3,6
Qoyun və keçilər, onların çiy südü və yunu	2,9	6,0	5,3
Diri ev quşları və yumurtalar	8,9	22,3	-10,4
Sair diri ferma heyvanları və heyvan məhsulları	0,2	3,6	-1,5

2012-ci ildə mühüm qiymət azalması bitkiçilik məhsulları üzrə müşahidə olunmuşdur. Bu qrupda ən çox ucuzlaşma 25,4 faiz sitrus meyvələrinin istehsalçı qiymətlərində qeydə alınmışdır.

əvvəlki ilə nisbətən, faizlə, nisbi artım +, nisbi azalma –

Müxtəlif təyinatlı obyektlərin tikintisi üzrə tikinti işlərinin qiymət indeksi tərkib elementləri və ümumiləşdirilmiş iş növləri - əsas elementlər üzrə təqdim olunan, tikilən bina və tikililərin qiymət dəyişməsi xarakterizə edir.

Müxtəlif təyinatlı obyektlərin tikintisi üzrə tikinti işlərinin qiymət indeksi

əvvəlki ilə nisbətən, faizlə, nisbi artım +, nisbi azalma -

	2010	2011	2012
Müxtəlif təyinatlı obyektlərin tikintisi üzrə qiymət indeksi	0,8	1,5	1,5
Yerüstü tikintilər	1,0	1,7	1,7
yaşayış evləri	1,1	2,1	1,8
sosial-inzibati təyinatlı binalar	1,3	1,4	1,6
Yol tikintisi	-0,2	0,1	0,7

Əlavə məlumat ehtiyacınız varsa,

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin www.stat.gov.az ünvanındakı internet sahifəsindən əldə edə bilərsiniz.

Komitə tərəfindən iqtisadiyyatın bütün sahələrində qiymət və tariflərdəki dəyişikliklərə dair statistik məlumatları, müxtəlif dövrlərə nisbətən: əvvəlki aya, ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən olmaqla, eləcə də ay üzrə orta qiymətlərin indekslərini özündə əks etdirən bülleten, ekspres-məlumatlar (aylıq) nəşr edilir. Həmçinin «Azərbaycanda qiymətlər» adlı illik məcmuə hər il çap olunur.

Əgər suallarımız varsa,

Zəhmət olmasa, Qiymət statistikasına şöbəsinə müraciət edin:

Qasımladə Elman, şöbə müdiri

tel.: (+99412) 5385272, email: elmang@azstat.org;

Vəliyev Rəşid, şöbə müdirinin müavini

tel.: (+99412) 5388621, email: rashidv@azstat.org;

Bizim ünvanımız:

Azərbaycan Respublikası, Bakı şəh, AZ 1136, İnşaatçılar prospekti

telefon: (+99412) 5381171

faks: (+99412) 5382442

Elektron ünvan: sc@azstat.org

Veb-səhifə: <http://www.stat.gov.az>